

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

"Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
102 dos. Zaur Məmmədov
"01" yanvar 2026-cı il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisasın şifri və adı: 6006002 Aqrromühəndislik

Fakultə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I. Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 22.07 2014-cü il tarixli 837 sayılı əmri ilə qrif verilmişdir.

Gəncə.2014

Kodu: IPF-B27

Tədris ili:2025-2026.

Semestr: II (Yaz)

Tədris yükü : 30 saat (15saat mühazirə,15 saat seminar)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3

II. Müəllim haqqında məlumat

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı: b/m.Quliyev Vaqif Şahverən oğlu. Cəfərova Aytac Amil qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a.LDU-nun 1 saylı tədris korpusu

Məsləhət günləri və saati: V gün 14-00

E-mail ünvanı: vaqif.quliyev.1960@mail.ru ayti-98@mail.ru

III . Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1.E.M.Cavadov, İ.M.Məmmədov, M.Ş.Sadixova "Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi" Bakı 2024

2.Bünyətəli Yunis Əməyin mühafizəsi Bakı 2017

3.Faiq Manafov. Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi.Bakı.2012.

4.AR Əmək qanunları məcəlləsi "Huquq Ədəbiyyatı" Bakı-2011

5."Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası " Bakı Qanun-2011

IV. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərurət yoxdur

V. Korekvizit fənlər:Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bütün fəaliyyət sahələrində təhlükəli və zərərli amillərdən mühafizənin nəzəri və praktiki qaydaları, onların yaşayış mühitində təhlükəsizliyi və sağlamlığı qorumaq; təbii neqativ təsirlərin mənbələrini araşdırmaq; təhlükəsiz əmək qaydalarına və həyat fəaliyyətinə riayət etmək; texniki sistemlərin və texnologiyaların təhlükəliyinin elmi nöqtəyi-nəzərdən

qiymətləndirmək kimi məsələləri övrənmək

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cu il tarixi qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə smestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Smestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollektivinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cu il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarı nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açar.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırma bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı bal 17 baldan az olmamalıdır. Əks halda tələbənin imtahan göstəriciləri smestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E

51	baldan	qeyri-kafi	F
aşağı			

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməyəcək.

X. Təqvim mövzu planı:

Mühazirə 15saat , seminar 15 saat Cəmi 30saat

N	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1	<p>Mövzu № 1: Fənnin məqsəd və vəzifələri.</p> <p>Plan.</p> <p>1.Fənnin məqsəd və vəzifələri.</p> <p>2.İnsanla ətraf mühitin əlaqəsi.</p> <p>3.Təbii ekoloji faktorların insan sağlamlığına təsiri.</p> <p>Mənbə.1,3,5,6</p>	2	2	
2	<p>Mövzu № 2: Təhlükəli təbiət hadisələri.</p> <p>Plan.</p> <p>1.Daşqınlar,Sellər, Güclü yağışlar.</p> <p>2. İldırım, Dolu, Güclü küləklər və tufanlar.</p> <p>3.Qar uçuqları, Havanın external temperatur şəraiti.</p> <p>4.Quraqlıq, Torpaq sürüşmələri, Zəlzələlər, Meşə yanğınları və İqlim dəyişmələri.</p> <p>Mənbə.1,2,4,7</p>	2	2	
3	<p>Mövzu № 3: Texnogen mənşəli qəzalar.</p> <p>Plan.</p> <p>1.Texogen qəzalar.</p> <p>2.Radiasiya qəzaları.</p> <p>3.Kimyəvi və bakteroloji silahlar.</p> <p>4.Digər texnogen qəzalar.</p> <p>Mənbə.1,2,4,5.</p>	2	2	
4	<p>Mövzu № 4: İş dayanıqlığının əsasları.</p> <p>Plan.</p>	2	2	

	<p>1.Konstruktiv-fiziki dayanıqlıq. 2.İş dayanaqlığının istehsal müəssələrinin gücünə uyğunluğu. 3.Kütləvi qırğının silahlarının tətbiqindən kənd təsərrüfatı istehsalatına təsir edən amillər. 4.Ərazinin zəhərləyici maddələrdən təmizlənməsi Mənbə.1,2,3,5,6</p>			
5	<p>Mövzu № 5 : İstehsalatda həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi. Plan. 1.Əmək mühafizəsinin təşkili. 2.Zərərli və ekstremal iş şəraiti. 3.Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və əmək mühafizəsinin maddi-texniki təminatı. 4.Əmək mühafizəsi üzrə istehsalatda ekoloji tədbirlərin planlaşdırılması və tətbiqi. Mənbə.1,2,3,6</p>	2	2	
6	<p>Mövzu № 6: Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyinin təminatının təşkili. Plan. 1.Nüvə hücumu zamanı əhalinin davranış və fəaliyyəti qaydaları. 2.Kimyəvi silahın tətbiqi zamanı əhalinin davranış və fəaliyyət qaydaları. 3.Bakteroloji silahın tətbiqi zamanı əhalinin davranış və fəaliyyət qaydaları. 4.Zəlzələ zamanı əhalinin davranış və fəaliyyət qaydaları. Mənbə.1,2,3,5</p>	2	2	
7	<p>Mövzu № 7: Elektrik cərəyanının insan orqanizminə təsiri. Plan. 1.Elektirik cərəyanının zədələyici amillərin insan orqanizminə təsiri. 2.İnsan bədəninin elektrik müqaviməti.</p>	2	2	

	3. İnsanın elektrik cəryanı ilə zədələnməsinə təsir göstərən əsas amillər. 4. Cəryanla zədələnmənin əsas səbəbləri. Mənbə. 1,2,3,6			
8	Mövzu № 8 : Fövqəladə hadisələrdə obyektlərin işinin dayanıqlığı. Plan 1. Obyektlərin iş dayanıqlığının əsasları. 2. Mühəndis texniki tədbirlərinin layihələndirmə normalarının təminatı. 3. Xalq təsərrüfatı obyektlərin yerləşməsinə olan tələbat. 4. Obyektin dayanıqlı işinin qiymətləndirilməsinin tədqiq olunması və təşkili. Mənbə. 1,2,3,6	1	1	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Avadanlıqlarda əmələ gələn təhlükəni və onun təhlükəsizliyini təmin etmək sahəsində optimal variantların seçilməsinə sərbəst qərarlar qəbul etməyi, işçilərin əmək mühafizəsi məsələlərini öyrənilməsinə təmin etmək, görülən işə uyğun müvafiq təlimatları hazırlamaq, istehsalatda bədbəxt hadisələrin səbəblərini düzgün təhlil etməkdir. Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi sahəsində qüvvədə olan qanunvericilik və normativ sənədləri, təhlükəli və zərərli istehsalat amilləri və onların insan orqanizminə təsirini, zərərli amillərini şəhr edir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- müəhazirə, seminarlar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar və müzakirələr, debatlar;
- qrup qiymətləndirməsi;

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- İnsanla ətraf mühitin əlaqəsini təhlili.
- Təbii ekoloji faktorların insan sağlamlığına təsiri.
- Əmək mühafizəsinin təşkili qaydalarının öyrənilməsi.
- Zərərli və ekstremal iş şəraiti.
- Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və əmək mühafizəsinin maddi-texniki təminatı.
- Əmək mühafizəsi üzrə istehsalatda ekoloji tədbirlərin planlaşdırılması və tətbiqi.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları:

I-kollekvum sualları.

- 1.Fənnin məqsəd və vəzifələri.
- 2.İnsanla ətraf mühitin əlaqəsi.
- 3.Təbii ekoloji faktorların insan sağlamlığına təsiri.
- 4.Daşqınlar, Sellər, Güclü yağışlar.
5. İldırım, Dolu, Güclü küləklər və tufanlar.
- 6.Qar uçuqunları, Havanın external temperatur şəraiti.
- 7.Quraqlıq, Torpaq sürüşmələri, Zəlzələlər, Meşə yanğınları və İqlim dəyişmələri.
8. Texogen qəzalar.
9. Radiasiya qəzaları.
10. Kimyəvi və bakteroloji silahlar.

II-kollekvum sualları.

1. Konstruktiv-fiziki dayanıqlıq.
2. İş dayanaqlığının istehsal müəssələrinin gücünə uyğunluğu.
3. Kütlevi qırğının silahlarının tətbiqindən kənd təsərrüfatı istehsalatına təsir edən amillər.
4. Ərazinin zəhərləyici maddələrdən təmizlənməsi
5. Əmək mühafizəsinin təşkili.
6. Zərərli və ekstremal iş şəraiti.
7. Elektrik cərəyanının zədələyici amillərin insan orqanizminə təsiri.
8. İnsan bədəninin elektrik müqaviməti.
9. İnsanın elektrik cərəyanı ilə zədələnməsinə təsir göstərən əsas amillər.
10. Cəryanla zədələnmənin əsas səbəbləri.

XVI. İmtahan sualları.

- 1.Fənnin məqsəd və vəzifələri.
- 2.İnsanla ətraf mühitin əlaqəsi.
- 3.Təbii ekoloji faktorların insan sağlamlığına təsiri.
- 4.Daşqınlar, Sellər, Güclü yağışlar.
5. İldırım, Dolu, Güclü küləklər və tufanlar.
- 6.Qar uçuqunları, Havanın external temperatur şəraiti.
- 7.Quraqlıq, Torpaq sürüşmələri, Zəlzələlər, Meşə yanğınları və İqlim dəyişmələri.
8. Texogen qəzalar.
9. Radiasiya qəzaları.
10. Kimyəvi və bakteroloji silahlar.
11. Digər texnogen qəzalar.
12. Konstruktiv-fiziki dayanıqlıq.
13. İş dayanaqlığının istehsal müəssələrinin gücünə uyğunluğu.

14. Kütləvi qırğın silahlarının tətbiqindən kənd təsərrüfatı istehsalatına təsir edən amillər.
15. Ərazinin zəhərləyici maddələrdən təmizlənməsi
16. Əmək mühafizəsinin təşkili.
17. Zərərli və ekstremal iş şəraiti.
18. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və əmək mühafizəsinin maddi-texniki təminatı.
19. Əmək mühafizəsi üzrə istehsalatda ekoloji tədbirlərin planlaşdırılması və tətbiqi.
20. Nüvə hücumu zamanı əhalinin davranış və fəaliyyəti qaydaları.
21. Kimyəvi silahın tətbiqi zamanı əhalinin davranış və fəaliyyət qaydaları.
22. Bakteroloji silahın tətbiqi zamanı əhalinin davranış və fəaliyyət qaydaları.
23. Zəlzələ zamanı əhalinin davranış və fəaliyyət qaydaları.
24. Elektrik cərəyanının zədələyici amillərin insan orqanizminə təsiri.
25. İnsan bədəninin elektrik müqaviməti.
26. İnsanın elektrik cərəyanı ilə zədələnməsinə təsir göstərən əsas amillər.
27. Cərəyanla zədələnmənin əsas səbəbləri.
28. Obyektlərin iş dayanıqlığının əsasları.
29. Mühəndis texniki tədbirlərinin layihələndirmə normalarının təminatı.
30. Xalq təsərrüfatı obyektlərin yerləşməsinə olan tələbat.
31. Obyektin dayanıqlı işinin qiymətləndirilməsinin tədqiq olunması və təşkili.

«Texnologiya və texniki elmlər» kafedrasının 07.01.2026-cı il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Fənn müəllimi:

b/m.V.Ş.Quliyev

m.A.A.Cəfərova

Kafedra müdiri:

dos. R.F.Əliyev.